

11.4. Румънските роми в елита

(Река Геамбашу, Адриан Некулау)

- *Държавата – определящ фактор за формирането на „ромския елит“*
- *Типове „ромски елит“: инициаторите, завършилите ВУЗ, ромските НПО*
- *Трудността на ромите да бъдат приети в националния елит*
- *Нуждата от повече усилия от ромите*
- *Позитивната дискриминация – главен фактор за формиране на успели роми*

Представяме научни публикации от последните години, свързани с формирането, същността и характеристиките на успелите роми в Румъния. Има няколко общи неща между българските и румънските роми: 1) Числеността на ромското малцинство и в двете страни (второ по големина етническо малцинство). 2) Етническата идентичност на малцинството се конструира и официално се легитимира от мнозинството (Schaefer 1998) 3) Колективната маргинализация на ромите, имаща исторически корени; 4) Аналогичната ситуация на това население от времето на социалистическия режим, когато ромите се описват със стигматизация и социално изключване. 5) Бедността като групова дефиниция, която се подсилва от етническите определения в годините на прехода.

В румънската научна литература се използва понятието „румънски ромски елит“¹²¹. Статията на **Река Геамбашу** (Reka Geambaşu 2007) представлява едно задълбочено теоретично и емпирично изследване на рекрутирането и функционирането на румънския „ромски елит“ в политиката. Използва се институ-

¹²¹ Бел. на състав. и ред.: По-горе, в началните части на книгата пояснихме защо приемаме, че понятието „ромски елит“ е несъответстващо, нерелевантно за онези роми, които са успели, вкл. в областите на политиката и управлението; те не конструират и не възпроизвеждат една група със силна социална връзка между членовете ѝ в определени времеви и пространствени параметри. Ромите в управлението и политиката са на практика част от националния елит на българското общество, а не елит на някаква въображаема автономна, „ромска“ социална структура, каквото е предназначението на всеки елит. По аналогичен начин стои въпросът и с т.нар. „ромска интелигенция“ – ромите интелигенти (учители, журналисти, лекари, юристи и пр.) се „вграждат“, включват в националната интелигенция, в рамките на националната социална структура на българското общество, а не са елемент на самостоятелна социална структура на етническото малцинство. По друг начин стоят нещата във федеративно устроените държави. Редица автори, не правят това теоретико-методологическо разграничение и използват за по-голяма краткост термините „ромски елит“, „ромска интелигенция“. В разговори с румънските експерти постигнахме пълен консенсус, че наистина употребата на „ромски елит“ не е в строгия социологически смисъл (което се подразбира и от самите анализирани тук автори), като и в Румъния „издигналите се“, „успели“ роми са част от общия, национален елит на Румъния.